Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (Judecător Dorin Cazacu)
Dosarul nr.2a-1063/25 (2-25000813-03-2a-07082025)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

24 decembrie 2025 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președintele completului Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș, Ivan Parii

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, apelul declarat de Primăria s. Răuțel, reprezentantă de primarul Istrati Tudor împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Rusanovschi Tamara și Rusanovschi Ivan către Primăria satului Răuțel, raionul Fălești, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La data de 03 ianuarie 2025, Rusanovschi Tamara și Rusanovschi Ivan au depus cerere de chemare în judecată către Primăria satului Răuțel, raionul Fălești privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii, reclamanții au relevat că, la data de 05.02.2019 Primăria satului Răuţel, r. Fălești, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Rusanovschi Tamara Petru şi Rusanovschi Ivan Fiodor privind revendicarea bunului imobil proprietatea publică a UAT Răuţel de domeniul public cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,0781 ha, amplasat în intravilanul s. *****, obligarea pârâților să înregistreze distrugerea (demolarea) bunurilor imobile cu numerele cadastrale ***** cu S=236,6 mp şi ***** cu S=54,6 mp, amplasate în s. *****, încasarea de la cet. Rusanovschi Tamara Petru şi Rusanovschi Ivan Fiodor în beneficiul bugetului UAT Răuţel suma de 17880,00 lei - cheltuielilor pentru efectuarea expertizei tehnice a construcțiilor cu nr. cadastrale ***** şi *****.

Prin cererea de concretizare din 22.06.2020 avocatul Tatiana Guţu în calitate de reprezentant al apelantului Primăria Răuţel a concretizat pretenţiile, solicitând admiterea cererii de chemare în judecată şi cererii de concretizare, obligarea lui Rusanovschi

Tamara să demoleze bunurile imobile cu numerele cadastrale ***** şi *****, situate în r. ***** str. *****; radierea dreptului de proprietate din registrul bunurilor imobile a lui Rusanovschi Tamara, asupra bunurilor imobile cu nr. ***** şi *****, situate în r. ***** str. *****, încasarea de la Rusanovschi Ivan şi Rusanovschi Tamara în beneficiul Primăriei s. Răuţel r. Făleşti a cheltuielelor de judecată legate de efectuarea expertizei tehnice în valoare de 17880,00 lei şi asistență juridică în mărime de 4000 lei.

În aceste circumstanţe, având în vedere faptul că, reclamanții soţii Rusanovschi, sunt pensionari, nu posedă cunoștințe speciale în domeniul jurisprudenței, dreptului de proprietate, nu cunosc procedurile procesuale de soluționare a astfel de conflicte, au apelat către avocatul Dodon Nicolae pentru servicii de asistență juridică calificată, cu care la data de 24.01.2020 a fost încheiat contractul nr. 05 de asistență juridică calificată, valoarea serviciilor de asistență juridică şi consultații fiind stabilită în sumă de 3000 lei.

În acest sens, familia Rusanovschi au suportat cheltuieli de asistență juridică, conform bonului de plată seria XL nr. 594702 din 24.01.2020 în sumă de 3000 (trei mii) lei,

Prin încheierea Judecătoriei Bălţi sediul Făleşti din 03.10.2020, a fost suspendat procesul în cauza civilă nr. 09-2-1796-06022019, la cerere de chemare în judecată depusă de către Primăria satului Răuţel, raionul Făleşti împotriva lui Tamara Rusanovschi şi Ivan Rusanovschi, intervenienţi accesorii Consiliul sătesc Răuţel, raionul Făleşti şi I.P. „Agenţia Servicii Publice”, privind obligarea demolării bunurilor imobile, radierea dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile.

În aceste împrejurări, contractul de acordare a asistenței juridice cu avocatul Dodon Nicolae a fost încetat.

Prin încheierea Judecătoriei Bălţi sediul Făleşti din 15.08.2022, procesul în cauza civilă nr. 09-2-1796-06022019 a fost reluat.

Urmare acestui fapt, reclamanții au apelat către avocatul Basisto Ghenadie pentru acordarea de servicii de asistență juridică calificată, astfel, a fost încheiat contractul de asistență juridică calificată nr. 41/2022 din data de 27.10.2022, valoarea serviciilor de asistență juridică, consultații şi reprezentarea intereselor lui Rusanovschi Ivan în instanța de fond fiind stabilită în sumă de 6000 lei. Or, la încheierea contractului de asistență juridică nominalizat, Rusanovschi Ivan a suportat cheltuieli de asistență juridică, conform bonului de plată seria DAA nr. 34163718 din 28.12.2022 în sumă de 6000 (şase mii) lei.

În baza contractului de asistență juridică nr. 41/2022 din data de 27.10.2022, precum şi în baza mandatului MA nr. 1719439 din 27.10.2022, avocatul Basisto Ghenadie a reprezentat interesele lui Rusanovschi Ivan în continuare în cadrul cauzei civile nominalizate nr. 09-2-1796-06022019 la examinare în instanța de fond.

Prin Hotărârea Judecătoriei Bălţi sediul Făleşti din 05.09.2023, cererea de chemare în judecată depusă la 05 februarie 2019 de către Primăria satului Răuţel, raionul Făleşti (modificată în temeiul art. 60 Cod de procedură civilă prin cererea de concretizare din 22 iunie 2020), în contradictoriu cu Tamara Rusanovschi şi Ivan Rusanovschi, intervenienți

accesorii Consiliul sătesc Răuţel, raionul Făleşti şi I.P. „Agenţia Servicii Publice” s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanţei de fond, Primăria satului Răuţel, raionul Făleşti, prin reprezentantul său a contestat-o cu apel.

Pentru asistență juridică calificată şi reprezentarea intereselor lui Rusanovschi Ivan în litigiul în cauză în instanța de apel, ultimul, a încheiat Acord adițional din 29.01.2024 la contractul de asistență juridică nr. 41/2022 din data de 27.10.2022, prin care s-a convenit asupra prestării serviciilor de asistență juridică calificată în instanța de apel, valoarea serviciilor de asistență juridică, consultaţii şi reprezentarea intereselor lui Rusanovschi Ivan în instanţa de apel fiind stabilită în sumă de 4000 lei.

În aceste circumstanțe, Rusanovschi Ivan a suportat cheltuieli de asistenţă juridică, conform bonului de plată seria DAA nr. 34163750 din 29.01.2024 în sumă de 4000 (patru mii) lei.

În baza contractului de asistență juridică nr. 41/2022 din data de 27.10.2022, Acordului adiţional din 29.01.2024, mandatului MA nr. 1719439 din 27.10.2022, avocatul Basisto Ghenadie reprezenta interesele lui Rusanovschi Ivan în continuare în cadrul cauzei civile în cauză la examinare în instanţa de apel.

Prin Decizia Curţii de Apel din 13.06.2024, apelul declarat de Primăria Răuţel s-a respins. Hotărârea Judecătoriei Bălţi (sediul Făleşti) din 05.09.2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Primăria satului Răuţel, raionul Făleşti în contradictoriu cu Rusanovschi Tamara şi Rusanovschi Ivan, intervenienți accesorii Consiliul sătesc Răuţel, raionul Făleşti şi I.P. „Agenţia Servicii Publice”, privind obligarea demolării bunurilor imobile, radierea dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, s-a menținut și nefiind atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie, Decizia Curţii de Apel din 13.06.2024 a devenit definitivă şi irevocabilă.

În aceste circumstanțe, se susține că, soții Rusanovschi Tamara şi Ivan, la judecarea cererii de chemare în judecată înaintată de Primăria satului Răuţel, raionul Făleşti în contradictoriu cu Rusanovschi Tamara şi Rusanovschi Ivan, intervenienți accesorii Consiliul sătesc Răuţel, raionul Făleşti şi I.P. „Agenţia Servicii Publice”, privind obligarea demolării bunurilor imobile, radierea dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, au suportat cheltuieli de judecată în valoare de 13000 (treisprezece mii) lei, care sunt cheltuielile neprevăzute de familia acestora şi au avut un impact negativ asupra veniturilor și surselor de existență.

În temeiul art.90, art.94 CPC, reclamanții au solicitat încasarea de la pârâtul Primăria Răuţel, r. Făleşti, în beneficiul lui Rusanovschi Tamara, Rusanovschi Ivan, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 13 000 lei, suportate de ultimii la examinare în instanța de fond a acţiunii civile nr. 09-2-179606022019 şi în instanța de apel a cauzei civile nr. 2-19006945-03-2a-l3122023, la cererea de chemare în judecată depusă la 05 februarie 2019 de către Primăria satului Răuţel, raionul Făleşti (modificată în temeiul art. 60 Cod de procedură civilă prin cererea de concretizare din 22 iunie 2020), în contradictoriu cu Tamara Rusanovschi şi Ivan Rusanovschi, intervenienți accesorii Consiliul sătesc Răuţel, raionul Făleşti şi I.P. „Agenţia Servicii Publice”.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025 cererea de chemare în judecată depusă de Rusanovschi Tamara și Rusanovschi Ivan către Primăria satului Răuțel, raionul Fălești, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, s-a admis.

- s-a încasat de la Primăria satului Răuțel, raionul Fălești, IDNO 1007601002717, cu sediul în satul Răuțel, raionul Fălești, în beneficiul lui Rusanovschi Ivan, născut la *****, domiciliat în satul ***** și Rusanovschi Tamara, născută la *****, domiciliată în satul *****, cheltuielile de asistență juridică suportate la examinarea cauzei civile nr. PIGD: 09-2-1796-06022019 și PIGD: 2-19006945-03-2a-13122023, în sumă totală de 13.000 (treisprezece mii) lei.

- s-a încasat de la Primăria satului Răuțel, raionul Fălești, IDNO 1007601002717, cu sediul în satul Răuțel, raionul Fălești, în beneficiul Rusanovschi Ivan, născut la *****, domiciliat în satul ***** și Rusanovschi Tamara, născută la *****, domiciliată în satul *****, prin compensare, taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei.

- s-a încasat de la Primăria satului Răuțel, raionul Fălești, IDNO 1007601002717, cu sediul în satul Răuțel, raionul Fălești, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 569,96 lei (cinci sute șaizeci și nouă lei, 96 bani), de plata căreia reclamanții au fost scutiți de drept la depunerea cererii de chemare în judecată.

Solicitarea apelantului:

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 08 iulie 2025, Primăria satului Răuțel, r. Fălești a contestat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025 cu apel, solicitând repunerea în termenul de contestare, admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de încasarea a cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Argumentele apelantului:

În motivarea cererii de apel inițială și cea suplimentară, Primăria satului Răuțel, r. Fălești își exprimă dezacordul cu soluția instanței de fond, invocând atât încălcări procedurale esențiale cât și o apreciere eronată a probelor și a circumstanțelor cauzei, solicitând repunerea în termenul de apel pe motiv că nu a fost informat corespunzător despre existența și conținutul hotărârii motivate, aceasta fiind expediată la o adresă electronică care nu aparține autorității publice locale, fapt ce a determinat imposibilitatea exercitării în termen a căii de atac fiind astfel afectat dreptul la un proces echitabil și principiul contradictorialității precum și egalitatea armelor în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Totodată apelantul susține că, soluția instanței de fond este neîntemeiată sub aspectul cuantumului cheltuielilor de asistență juridică acordate acestea fiind exagerate și

nejustificate în raport cu complexitatea cauzei volumul de muncă efectiv prestat de avocat și probele prezentate în susținerea acestor cheltuieli.

În acest sens, consideră apelantul că, acțiunile civile depuse nu sunt cauze atât de complexe şi pentru întocmirea acestora, avocatul nu a avut nevoie de aptitudini speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.), în acest sens, considerând suma de 13000 care se solicitată de a fi încasată de la pârât una exagerată, or, se constată că acesta nu este una reală, necesară şi rezonabilă.

Mai invocă apelantul că, nu au fost anexate dovezi suficiente privind acțiunile efectuate și timpul acordat, iar participarea avocatului Dodon Nicolae a fost limitată, acesta participând la o singură ședință de judecată, motiv pentru care se solicită casarea parțială a hotărârii și pronunțarea unei noi soluții prin reducerea cuantumului cheltuielilor la o sumă rezonabilă și echitabilă apreciată la 5000 lei în concordanță cu criteriile legale și recomandările privind compensarea onorariilor avocațiale.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

Apelantul Primăria satului Răuțel, r. Fălești, la data de 08 iulie 2025 (f.d.58-60), a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025 (f.d.49), solicitând repunerea în termen a apelului. Astfel, prin încheierea Curții de Apel Nord din 23 septembrie 2025 s-a admis repunerea în termenul de atac a apelului declarat de Primăria satului Răuțel, r. Fălești (f.d.65-66).

Potrivit art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe*.

Conform art.276^2 Cod de procedură civilă, *dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.*

Art.276^3 alin.(1) şi (2) Cod de procedură civilă stipulează că, *procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică*.

În temeiul prevederilor art.276[4] alin.(5) Cod de procedură civilă, *instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător astfel, instanța de apel a examinat cererea de apel în procedura scrisă, fără citarea părților.*

Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*.

În conformitate cu art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii*.

Prevederile art.373 alin. (1) Cod de procedură civilă declară că, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță*.

Astfel, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Subsecvent, Colegiul Civil atestă că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare.

Conform art.5 Codul de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.*

Din materialele cauzei se constată că, la data de 05.02.2019 Primăria satului Răuţel, r. Făleşti, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Rusanovschi Tamara Petru şi Rusanovschi Ivan Fiodor privind revendicarea bunului imobil proprietatea publică a UAT Răuţel de domeniul public obligarea lui Rusanovschi Tamara să demoleze bunurile imobile cu numerele cadastrale ***** şi *****, situate în r. ***** str. *****; radierea dreptului de proprietate din registrul bunurilor imobile a lui Rusanovschi Tamara, asupra bunurilor imobile, încasarea de la Rusanovschi Ivan şi Rusanovschi Tamara în beneficiul Primăriei s. Răuţel r. Făleşti a cheltuielelor de judecată legate de efectuarea expertizei tehnice în valoare de 17880,00 lei şi asistență juridică în mărime de 4000 lei.

Prin Hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Făleşti din 05.09.2023, cererea de chemare în judecată depusă la 05 februarie 2019 de către Primăria satului Răuţel, raionul Făleşti (modificată în temeiul art. 60 Cod de procedură civilă prin cererea de concretizare din 22 iunie 2020), în contradictoriu cu Tamara Rusanovschi şi Ivan Rusanovschi, intervenienți accesorii Consiliul sătesc Răuţel, raionul Făleşti şi I.P. „Agenţia Servicii Publice” s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Prin Decizia Curţii de Apel din 13.06.2024, apelul declarat de Primăria Răuţel s-a respins, cu menținerea hotărîrii instanței de fond. Decizia a devenit definitivă şi irevocabilă.

Rusanovschi Tamara și Rusanovschi Ivan pretind că în cadrul dosarului civil nr. 09-2-1796-06022019 ei au suportat cheltuieli de asistență juridică, pe care le solicită a fi încasate din contul Primăriei Răuţel.

Așadar, la data de 24.01.2020 între Nicolae Dodon în calitate de avocatul și Rusanovschi Tamara, Rusanovschi Ivan în calitate de client, a fost încheiat contractul de asistență juridică nr.05 prin care avocatul s-a obligat să acorde asistență juridică și a reprezenta interesele Clientului în cadrul dosarului civil nr. 09-2-1796-06022019 Primăria satului Răuțel, r. Fălești către Rusanovschi Tamara, Rusanovschi Ivan (f.d.31).

Colegiul civil reține că, potrivit pct.5 al contractului numit, serviciile avocatului vor fi remunerate de către client în mărime de 3000 lei.

În acest sens, potrivit bonului de plată seria XL nr.594702 din 24.01.2020, în temeiul contractului nr.05 din 24.01.2020 a fost achitată suma de 3000 lei în beneficiul CA „Dodon Nicoale” de către Rusanovschi Ivan (f.d.32).

La data de 27.10 2022 între CA „Basisto Ghenadie” și Rusanovschi Ivan în calitate de client a fost încheiat contractului de asistență juridică nr.41/2022, obiectul contractului constând în acordarea asistenței juridice, reprezentarea intereselor în instanța de fond în

cauza civilă nr. 09-2-1796-06022019 la cererea de chemare în judecată depusă de civil Primăria satului Răuțel, r. Fălești către Rusanovschi Tamara, Rusanovschi Ivan (f.d.33-34).

Potrivit pct.3.1. al contractului în cauză, onorariul convenit este în cuantum de 6000 lei, sumă care potrivit bonului de plată seria DAA nr.34163718 din 28 decembrie 2022 a fost achitată de către Rusanovschi Ivan în beneficiul CA „Basisto Ghenadie" (f.d.36).

Ulterior, la data de 19.01.2024 între CA „Basisto Ghenadie" și Rusanovschi Ivan a fost încheiat Acordul adițional la contractul de asistență juridică nr.41/2022 din 27.10.2022 prin care avocatul Basisto Ghenadie s-a obligat să acorde asistență juridică clientului în instanța de apel, onorariul convenit fiind în cuantum de 4000 lei (f.d.35), sumă care a fost achitată potrivit bonului de plată seria DAA nr.34163750 din 29 ianuarie 2024 de către Rusanovschi Ivan în beneficiul CA „Basisto Ghenadie" (f.d.36).

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025 cererea de chemare în judecată depusă de Rusanovschi Tamara și Rusanovschi Ivan către Primăria satului Răuțel, raionul Fălești, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, s-a admis.

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 08 iulie 2025, Primăria satului Răuțel, r. Fălești a contestat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025 cu apel, solicitând casarea parțială a hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de încasarea a cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Prin urmare, apelantul contestă hotărîrea instanței de fond în latura cuantumului cheltuielior de asistență juridică, considerînd că suma încasată de către instanță este una exagerată și disproporționat de mare. Respectiv instanța de apel va verifica legalitatea și temeinicia hotărîrii instanței de fond în raport cu argumentele invocate în apel în latura contestată a cheltuielilor de asistență juridică.

Astfel, în ceea ce privește cuantumul cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel relevă că, conform art. 63 alin.(1), (2) și (4) din legea nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, *munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.*

Potrivit art. 64 alin.(8) din Statutul profesiei de avocat, *onorariile pot fi stabilite astfel: a) onorarii orare; b) onorarii fixe (forfetare); c) onorarii de succes; d) onorarii formate din combinarea criteriilor de la lit. a), b) şi c).*

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxăde timbru și din cheltuielile de judecare a cauzei*.

Art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă declară că, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.*

În corespundere cu art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.*

Iar art. 96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă prevede că, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

În raport cu normele citate supra, Colegiul civil relevă că, cheltuielile de asistență juridică trebuie acordate numai în măsura în care sunt justificate în raport cu soluția pronunțată, cu obiectul şi complexitatea cauzei.

Astfel, examinând apelul declarat de Primăria satului Răuțel, r. Fălești, prin prisma motivelor invocate, a considerentelor hotărârii instanței de fond și a probelor administrate la dosar, instanța de apel apreciază soluția instanței de fond ca fiind întemeiată, motiv pentru care urmează a fi menținută.

Deci, după cum se constată, reclamanții Rusanovschi Tamara și Rusanovschi Ivan au suportat efectiv cheltuieli de asistență juridică în sumă totală de 13 000 lei, confirmate prin contracte de asistență juridică nr.05 din 24.01.2020 și nr.41/2022 din 27.10.2022, acordul adițional la contractul nr. 41/2022 din 27.10.2022, mandate avocațiale și bonuri de plată, aceste cheltuieli fiind reale, necesare și rezonabile în raport cu complexitatea litigiului, durata examinării cauzei și volumul activităților desfășurate de reprezentanții acestora.

Aici, instanța de apel reține că, respectivele cheltuieli urmează a fi acordate în măsura în care sunt justificate în raport cu soluția pronunțată, cu obiectul și complexitatea cauzei, iar la determinarea cuantumului compensației instanța este obligată să realizeze o apreciere justă, ținând cont de complexitatea litigiului, de natura și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță, de aportul avocatului la soluționarea cauzei, de timpul și munca efectiv depusă, precum și de rezultatul obținut.

Or, Colegiul civil subliniază că, cauza a implicat examinarea unor aspecte complexe ce țin de dreptul de proprietate, obligația de demolare a bunurilor imobile, radierea drepturilor din registrul bunurilor imobile, precum și administrarea unor probe tehnice și juridice, inclusiv participarea în mai multe etape procesuale, inclusiv în instanța de apel, ceea ce justifică pe deplin cuantumul onorariului solicitat și acordat.

Contrar susținerilor apelantului, instanța de fond a aplicat corect prevederile art. 90, art. 94 și art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă, potrivit cărora partea care a câștigat procesul are dreptul la compensarea integrală a cheltuielilor de judecată suportate, inclusiv a cheltuielilor de asistență juridică, în măsura în care acestea sunt dovedite și rezonabile.

De altfel, în speță, probele anexate la dosar confirmă fără echivoc atât existența obligațiilor de plată, cât și executarea acestora de către intimați, iar apelantul nu a

prezentat argumente sau probe concludente care să demonstreze caracterul excesiv sau nejustificat al sumei acordate.

Totodată, la dosar au fost anexate copiile bonurilor de plată seria XL nr.594702 din 24.01.2020, seria DAA nr.34163718 din 28 decembrie 2022, seria DAA nr.34163750 din 29 ianuarie 2024 autentificate în condițiile legii, care confirmă achitarea în total a sumei de 13000 lei în contul avocaților cu titlu de onorariu pentru serviciile de asistență juridică prestate în cauza respectivă, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, iar autenticitatea și realitatea acestor înscrisuri nu au fost contestate de apelant.

În acest sens, dovada achitării onorariului avocaților, coroborată cu mandatele avocațiale și cu activitatea efectiv prestată în proces, este suficientă pentru a demonstra realitatea raportului juridic și pertinența cheltuielilor solicitate.

De asemenea, instanța de fond a ținut cont de criteriile stabilite în practica judiciară și în recomandările privind cuantumul onorariilor avocațiale, inclusiv complexitatea cauzei, importanța litigiului pentru părți, volumul de muncă depus, durata procesului și rezultatul obținut, astfel încât suma de 13 000 lei nu poate fi calificată ca disproporționată sau excesivă, ci reprezintă o compensare echitabilă a cheltuielilor suportate de partea care a avut câștig de cauză.

Or, stabilirea onorariului nu se realizează exclusiv prin raportare la valoarea acțiunii, ci și în funcție de complexitatea cauzei, timpul alocat și natura serviciilor prestate, criterii avute în vedere de instanța de apel.

În lipsa unor probe care să ateste caracterul excesiv sau nejustificat al cheltuielilor acordate, instanța de apel apreciază că hotărârea atacată corespunde exigențelor legale și jurisprudențiale privind acordarea cheltuielilor de judecată.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de apel nu sunt de natură să infirme concluziile instanței de fond, acestea fiind lipsite de suport probator și juridic, iar intervenția instanței de apel nu se justifică în lipsa unor erori de drept sau de fapt care să influențeze soluția pronunțată. În aceste condiții, se impune respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

D E C I D E :

Respinge cererea de apel declarată de Primăria s. Răuțel, reprezentantă de primarul Istrati Tudor împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025.

Menține fără modificări hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 16 aprilie 2025, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Rusanovschi Tamara și Rusanovschi Ivan către Primăria satului Răuțel, raionul Fălești, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,

judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Costaș**

Ivan Parii